

Права людини у прецедентній судовій практиці

Тема 1. Прецедентна судова практика: теоретико-методологічні основи

Теоретичні питання:

1. Природа прецедентної судової практики.
2. Призначення та функції прецедентної судової практики.
3. Особливості різновидів прецедентної судової практики.
4. Співвідношення прецедентної судової практики із суміжними поняттями.
5. Запровадження та функціонування прецедентної судової практики в Україні.

Практичні завдання:

1. Ознайомтесь із приписами Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року, Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23.02.2006 року та проаналізуйте конкретні рішення Європейського суду з прав людини.

На основі теоретичних положень про природу прецедентної судової практики обґрунтуйте:

- для кого і за яких умов рішення Європейського суду з прав людини є прикладом (зразком)?
- які саме положення (частини) рішення Європейського суду з прав людини є прикладами (зразками) для вирішення подібних справ?
- чи є прикладом (зразком) для вирішення конкретних судових справ для судових органів України рішення Європейського суду з прав людини проти інших держав?
- чи є рішення Європейського суду з прав людини обов'язковими прикладами (зразками) для вирішення судових справ самим Європейським судом з прав людини?
- наведіть приклади рішень Європейського суду з прав людини у справах проти України, які є відомими прецедентами.

2. Ознайомтесь із приписами Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 та проаналізуйте конкретні рішення Конституційного Суду України.

На основі теоретичних положень про природу прецедентної судової практики обґрунтуйте:

- для кого і за яких умов рішення Конституційного Суду України є прикладом (зразком)?
- які саме положення (частини) рішення Конституційного Суду України є прикладами (зразками) для вирішення подібних справ?
- чи є прикладом (зразком) рішення Конституційного Суду України для вирішення конкретних судових справ судами загальної юрисдикції?
- чи є рішення Конституційного Суду України обов'язковими прикладами (зразками) для вирішення судових справ самим Конституційним Судом України?
- чи може Конституційний Суд України змінювати свої попередні рішення?
- наведіть приклади рішень Конституційного Суду України, які стали відомими прецедентами.

3. Ознайомтесь із приписами Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 02.06.2016, процесуальними кодексами України та проаналізуйте конкретні рішення Верховного Суду (Великої Палати та касаційних судів).

На основі теоретичних положень про природу прецедентної судової практики обґрунтуйте:

- для кого і за яких умов рішення Верховного Суду є прикладом (зразком)?
- які саме положення (частини) рішення Верховного Суду є прикладами (зразками) для вирішення подібних справ?
- чи є прикладом (зразком) рішення Верховного Суду для вирішення конкретних судових справ для несудових органів державної влади?
- чи може Верховний Суд змінювати рішення у наступних подібних судових справах, щодо яких вже сформовано приклади (зразки) їх вирішення?
- наведіть приклади рішень Верховного Суду, які є відомими судовими прецедентами в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні:

1. [Матеріали лекції](#)
  2. [Презентація про природу прецедентної судової практики](#)
  3. [Презентація про запровадження прецедентної практики у пострадянських правових системах](#)
  4. Стецик Н. До питання про природу прецедентної судової практики / Н. Стецик // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2018. – Вип. 67. – С. 110-118. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2018_67_13
  5. Стецик Н. Запровадження прецедентної практики верховних судів у пострадянських правових системах / Н. Стецик // [Вісник Верховного Суду України](#). – 2017. – № 11-12 (207-208). – С. 66-72
  6. Стецик Н. Прецедентна судова практика: аналіз етапів запровадження та розвитку в Україні / Н. Стецик // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2019. – Вип. 68. – С. 35-49. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2019_68_6
5. Марченко М.Н. Судебный прецедент: разнообразие понятий и многообразие форм проявления // Журнал российского права. - М.: Норма, 2006, № 6. - С. 96-107. - Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/sudebnyy-pretседent-raznoobrazie-ponyatiy-i-mnogoobrazie-form-proyavleniya>
  6. Neil Duxbury. The Nature and Authority of Precedent. – Cambridge : Cambridge University Press, 2008. – 189 p. – Режим доступу: <http://fcthighcourtelibrary.com/maitama/library/ebooks/eb9/Nature%20and%20authority%20precedent.pdf>

Допоміжні:

1. Дашковська О. Судовий прецедент і судова практика як джерела права / О. Дашковська // Вісник Академії правових наук України. - 2011. - № 1(64). - С. 34-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapny_2011_1_4
2. Демченко, Г.В. Судебный прецедент / Г.В. Демченко. - Варшава : тип. Варшавского учебного округа, 1903. - 244 с. - Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/dlib/item/0000390>
3. Кросс Р. Прецедент в английском праве. Перевод с английского / Кросс Р.; Под общ. ред.: Решетников Ф.М. - М.: Юрид. лит., 1985. - 238 с. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1406228/>
4. Лазарев В.В. Нормативная природа судебного прецедента // Журнал российского права. - М.: Норма, 2012. - № 4. - С. 92- 99. - Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/normativnaya-priroda-sudebnogo-pretседenta>